

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, תיאר את אזורת הניגודים שבין ההתנדבות להשתמרות, שאיכיונה את החברה הישראלית כאחת מתקופותיה הקשות. העורך הקדיש את מדורו, "הנדון", לרשימה שנשאה את הכותרת "גניעון של טיפשיים", בעיר ראשי-המטרות המשיך כסדרתו המהממת, "הרשימה השחורה" תחת הכותרת, "להם העניין לא בער" פורסמו שמותיהם של עתירי-הגוף, שסירבו לתרום ל"קרן הנשק לישראל". רשימה אחרת, "כידון בגב - תוצרת צרפת", תיארה את תמיכתה של צרפת בישראל, כאמר צעות מכירות נשק, תוך כדי נעיצת כידון בגבם של הערבים. על רקע רוחות המילחמה שנשכו כמזרח התיכון, הציגה מערכת "העולם הזה" עשר שאלות למנחם בגין, מנהיג תנועת

החרות. הוא השיב עליהן בפרוטרוט, תחת הכותרת, "העיקר - לפעול לפני שהיה מאחר מדי!" כתבו המשרטם של השבועון כאירופה, עמוס קינן, פירסם רשימה בשם, "סינמה לשלוש מורחות" - תיאור של סדרת ניסיונות ליצור מוסיקה מודרנית בעזרת כליו-נגינה לאיקונבנציונלים. מדור הרכילות הוקדש לכדי כב דקולנט קלארק נייבל ולהמש הנשים שבחיוו. בשער האחורי של הגיליון התפרסם המדור, "צברינו המודים ועוקצנים". בשער הגיליון: מנחם בגין על מיבצע לכיבוש עזה.

צופיניו לחברו של אורי צבי גרינברג * מחכים למראל

(גודו) * מכתב לבגין ובן-גוריון * האשפה של אבא חושי

"העולם הזה" 946 תאריך: 1.12.1955

שהחליט ללגלג על כל צופי התיאטרון בכישרון רב, ולהוכיח להם כי ביניהם לא ימצא הילד מן האגדה האנדרסטית שיקום ויצילק: "המלך הוא עירום!" אולם ההצגה בתיאטרון זירה עלתה יפה בכל זאת. לרשות הבמאי מיכאל אלמו לא עמדו אותם האמצעים הטכניים היקרים שיכול לינדברג להפעיל באולם החדש של התיאטרון הקאמר, אך לעומת זאת הצליח להפיק את המכסימום מצוות שחי קניו הצעירים שבהצגה זאת. שהוכיחו את עצמם לראשונה כראויים לתואר המיקי צועי הנעלה.

יפאן

שוני זכויות למלכים

כימעט כל מדינה מגינה על ילדיה מפני סרטים בלתי-רצויים. בכמה מדינות מורחבת הגנה זו גם על ספרות מזיקה. אולם רק מדינה אחת בעולם, יפאן, מגינה בצורה זו על שליטה העליון. להוד מלכותו, הקיסר הירוהיטו, מותר רק לקרוא עיתון אחד, מן המוכרחים ביותר בארץ, שזהותו נשמרת בסוד. אולם גם את העיתון היחידי הזה אסור לו לקרוא כולו. פקידי-החצר עוברים עליו מראש בקפדנות. חותכים כל דבר של חולין, שאינו ראוי לעינו של המיקאדו הממושקף, בן האלים. ייתכן שגם בן-האלים אינו אוהב שיעי מום. החודש חולל מהפכה שקטה מאוד, נחל ניצחון גדול במאבק לשיווי זכור יות המלכים בעולם. החל מעתה לא ייחתך עוד שום קטע מעיתונו של הקיסר.

אנשים

- בסניף הדואר של הכנסת התקבל השבוע מיכתב שנשא את הכתובת, "לכבוד מנחם בגין ודוד בן-גוריון". פקיד הדואר המבולבל, שלא ידע למי משני היריבים למסור את המיכתב, קיבל לבסוף את עצתו של בגין: "מסור אותו לבן-גוריון. הוא גדול ממני בשנים".
- ראשי-עיריית חיפה, אבא חושי, שנסע לארצות-הברית כדי לטפל בעסקיו, החליט להפגין ברחובות ניו-יורק גם את מסירותו לענייני עירו. עצר מכונית-אשר פה עירונית וביקש מהנהג הסברים מפני רטים על מבנה. לאחר שהעניין נמאס עליו, שאל הנהג בהתקרבו לאמת: "מה זה גם אתה נהג של מכונית-אשפה?"
- צהרון מפא"י הדור: "מה ההבי דל בין שרה-אוצר לבין מנהל בית-חרור שת לקירוה? זה דורש הקפאת שכר, וזה דורש שכר הקפאה".

- העיתונאי שלום רוזנפרד, בטורו קראתי שמעתי במערב: "מדיניות-ההון שלנו נכנסה עכשיו לתקופה מזהירה: אנו מזהירים בלי הרף".
- היומון חרות כתובה על שמפא"י קיבלה רוב בכחירות לוועד עובדי-דואר-טלפון: "איזה פלא! מיספר המתייגים החשאיים עצמו מספיק כדי לתת רוב למפא"י".

כאחת עם המשורר האדמוני אורי צבי (רחובות הנהר) גרינברג. יחד דרו בדירה מיושנת דלת-הרתיים ברחוב יהודה הלוי 131 בתל-אביב. יחד השתמשו באותם הי מלבושים ובאותם כלי האוכל. כשגדלה מישפחתו של גרינברג עם תוספת ילד מדי שנה בשנה מאז התחתן (האחרון נר לך לפני כמה שבועות) זכה בדירה משלו בשיכון-בליובסקי ברמת-גן. מאז קפץ רוגזו של שאולוון על יבין: "כיצד יכיר לה מישפחה בת שתי נפשות לגור בדירה בת שני חדרים?" כל האמצעים, החו קיים והבלתי-חוקיים, שנקט בעלה-הבית בכדי להיפטר מייבין, שכללו גם צורה-ח רמה מטעם רשות המקרקעין לטובת בתו של בעלה-הבית - פקידה ממשלחת שגר-אחה חיונית יותר למדינה מהסופר ייבין - עלו בתוהו.

כשקיבל ייבין, שלקה באחרונה בראייתו, את פרס לישכת בני-ברית בעד "כתיבה מצפונית ברמה מוסרית גבוהה" הגיע אליו גם מיסמך פרוזאי יותר: הודעה על תביעה שהוגשה נגדו לפינוי דירה בה הוא גר מזה 15 שנה. חברו לעט של בעל הקיטרוג והאמונה נזקק השבוע למי-דה רבה של אמונה על-מנת לעמוד בפני הקיטרוג.

תיאטרון

- סמל למשהו
- גוגו: דידי
- דידי: מה?
- גוגו: בוא נלך מכאן!
- דידי: אי אפשר!
- גוגו: מדוע?
- דידי: אנו מחכים למראל!

אנו מחכים למראל הוא מחזה דומה במידה רבה, עם כל השוני, להטירה של פרנץ פקא. הסיפור שונה לחלוטין, במי-דה שהוא קיים בכלל: שני קבצנים לבור שי סמרטוטים (נתן פרג ויהודה פוקס) מחכים תחת עץ על הדרך לבואן מבי מראל מסתורי, מעין מהדורת המאה העש-רים של אלוהים העתיק, שאינו בא לעו-לם. במקומו הם פוגשים בטיפוס בשם פואל (אליעזר יונג) - המסמל כנראה את הועיר-בורגנות - ובעבדו הנאמן, לאקי (עדנה שביט), נושא מוודותיו ממו-לאות החול, המסמל כנראה גם הוא משהו, לא ברור בדיוק מה. את שר הונון מבי לים שני הקבצנים בשיחות סמליות בינם לבין עצמם.

בכל זאת, קיים דמיון בולט להטירה: שני המחזות טובלים באווירה של אובדן עצות, של תקווה שאין לה יסוד, של עלילה שאין לה מובן ברור, ושלפעמים איננה קיימת כלל.

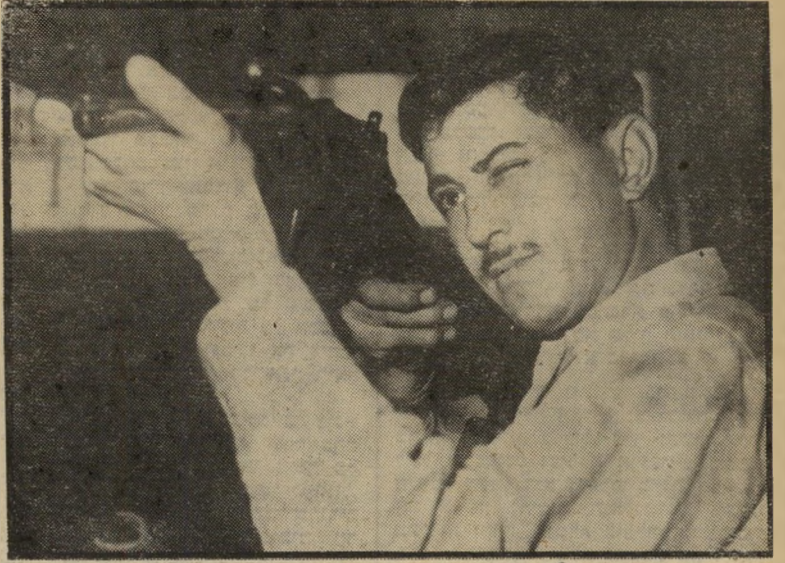
- האם המלך עירום: הצופה בישי-ראל הרואה את אנו מחכים למראל, מביט בכמה מבוכה. לעולם אינו יכול להיות בטוח במאה אחוזו כי הסופר סמואל בקט, אירי שהשתקע בפאריס, מכיוון ברצינות לומר משהו בלתי-מובן בכישרון רב, או
- מאוחר יותר הוענק לייבין גם פרס ישראל.

קולם היתה הקמת המדינה ודאית, כשם שהיה ודאי שבולות המדינה ייקבעו ב-קרב, בהתאם ליחסי-הכוחות האמיתיים. אולם אשליית-האזים שישטשה את ראיית המנהיגים, העלימה מעיניהם את הכורח האכזרי בהכרעת הנשק. חודשים ארוכים בוזבוז, הגיוס הטוטאלי התממה. רק כע-בור ארבעה חודשים חסר-תחליף, ברא-שית אפריל 1948, עם פעולת נחשון, החלו גדודי ההגנה פועלים כצבא מיל-חמתי אמיתי. היה זה לקח אקטואלי מאוד. כי ביום

העם

29 בנובמבר

29 בנובמבר, 1947, דקות אחדות אחרי חצות לילה, איש אינו ישן. ארץ-ישראל כולה יושבת ליד מקלטי הרדיו, ומגלי האתר מגיעה לאוזניה הידיעה: מליאת העצרת של אירגון האומות-המאוחדות החי

המציא הסמוי של הדוידקה

כלי-נשק עבור מפקדת ההגנה, מציאה המקורי של מרגות הדוידקה במילחמת השחרור, ולא דויד לייבוויץ, שעל-שמו נקראה. במיסגרת מסע ההתרמות לכנישת נשק לישראל, הטיף נוימן לשיכלולה ופיתוחה של תעשיית הנשק הישראלית.

השנה השמיני שוב היו עיני המנהיגות נשואות לאשליית בינלאומיות. עת עבר הזמן היקר.

מישפט

קיטרוג ואמונה

כשהתל להתברר בבית-מישפט השלום בתל-אביב סיכסוך דברים רגיל לכאורה, נתגלה כי במדינה בה זוכים סופרים מסויי-מים מסוגו של ש. שלום, משורר-החצר של אבא חושי, בדירות-חינם בנות אר-בעה חדרים, נאלצים סופרים אחרים, חס-רי גב מיפלגתי, להגן על זכותם לדור בדירה מיושנת בת שני חדרים. השבוע נאלץ הד"ר יהושע השל ייבין (64), איש סולם, להפסיק כתיבת רומן חדש מימי המצור בירושלים בכדי לפרוץ מצור אחר שהטיל עליו בעלה-ביתו, יהודי בשם ברוך שאולוון.

במשך שלושים שנה חי ייבין בעל השיער האפור בכפיפה רעיונית ומשקית ביטאון שהטיף בראשית שנות ה-50 למלכות ישראל ונערך בידי ישראל אלדד (שייב).

היסטוריון-העתיד עלול להסיק כי החי-לסת או"ם הוזיקה למדינה יותר משהיר-עילה, עם הודעת הבריטים על הסתל-